

Su Gezegeni'nin Sevdalısı Kaptan Cousteau

1936 yılında bir pazar sabahı, Toulon yakınlarındaki Le Mourillon'da Akdeniz'e yürüyerek girdim ve Fernes yüzücü gözlükleriyle içine doğru baktım. Kulaçlama stilimi geliştirmek isteyen iyi bir yüzücü ve donanmada topçuydum. Deniz ise yalnızca gözlerimi yakan bir engeldi. Le Mourillon'un sığ, çakıllı sahilinde gördüklerim beni hayrete düşürdü; yeşil, kahverengi ve gümüş renkli alg ormanlarının kapladığı kayalar ve kristal gibi berrak suda yüzen, bilmediğim balıklar. Soluk almak için yüzeye çıktığımda, kıyıda bir tramvayı, insanları, elektrik direklerini gördüm. Başımı tekrar suya soktum ve uygarlık, son bir eğilişle gözden kayboldu. Dışardakilerin hiçbir zaman görmedikleri bir ormandaydım.

COCUKLUĞUNDAN beri denize ilgi duyan Jacques-Yves, denizaltının eşsiz güzelliklerinin farkına, 26 yaşında genç bir deniz subayı atan varır. İlgisi giderek büyür ve ölünceye dek süren bir sevdaya dönüşür. Jacques-Yves dünyanın bütün denizlerini dolaşır. Kimsenin dillerini bilmediği binlerce dost edinir ve bize de bu Su Gezegeni'ni başkalarıyla paylaşıyor olduğumuzu anımsatır. Onların efendisi değil dostu olmamızı ister. Bunun için de sonuna kadar çaba gösterir.

61 yıllık bu sevdada 25 Haziran günü Kaptanımız Cousteau'nun aramızdan ayrılmasıyla sona erdi. Ancak, onun bizlere kapılarını açtığı büyüleyici su altı dünyasının ve tanıştırdığı dostlarının artık dünyanın her tarafında yeni dostları var. Onun sayesinde milyonlarca kişi bu sevdaya tutulmuş durumda ve sayıları da her geçen gün artıyor.

Subay ve Dalgıç

Jacques-Yves Cousteau, 11 Haziran 1910'da Bordeaux yakınlarında, zengin bir pazar şehri olan St. Andre-de-Cubzac'de doğar. Dört yaşında yüzmeyi öğrenir. Çocukluğunda suya olduğu kadar makinalara da ilgisi vardır. Daha 11 yaşındayken bir model vinç ve 13 yaşındayken de pille çalışan bir araba yapar. Babası Amerikalı bir milyonerin yanında çalışmaktadır. Ailesini iki yıllığına Amerika'ya götürür. Ağabeyi Pierre ile Manhattan sokaklarında oyun

oynayan Jacques-Yves, nefesini tutarak dalmayı da Vermont'da, göl kıyısındaki bir yaz kampında öğrenir.

Fransa'ya döndüklerinde, biriktirmiş olduğu parayla küçük bir film kamerası alır. İlk filmini 13 yaşında çeker. Ancak filmi çekmeden önce kamerayı söker ve parçalarına ayırır. Nasıl çalıştığını anlamaya çalışır. Tekrar toplar. Evde, arkadaşlarıyla filmler çeken Jacques-Yves, hem yönetmen hem kameraman hem de yapımcıdır.

Mekanik aletlere büyük bir merakı olmasının yanında okula karşı ilgisizdir. Sorunlu bir öğrencidir. Sonunda ailesi onu, Alsace'da, katı kuralları olan yatılı bir okula gönderir. Bu yeni çevrede Cousteau çok başarılı olur. Yatılı okuldan sonra 1930'da, Brest'teki

Deniz akademisi'ne girer. Eğitim için düzenlenen dünya turuna katılırken yanına kamerasını da alır. Egzotik yerlere ait yüzlerce makara film çeker. Bir keresinde de Güney Denizi'nde midye ararken garip bir gözlük kullanan inci avcılarını görüntüler.

Fransaya döndüğünde, genç bir deniz subayı için zamanın en heyecan verici kurslarından birine katılır ve Fransız Donanması Havacılık Okulu'nda uçmayı öğrenir. Ancak pilotluk sınavına girmeden birkaç hafta önce babasının spor arabasıyla, sisli dağ yollarında giderken kaza yapar. Hastane yatağında gözlerini açtığı anda, iki kolu da kırkır. Böylelikle pilotluk kariyeri daha başlamadan biter. Ashında bu kaza Cousteau'nun hayatını kurtarmıştır.

Calypso

Washington'ın, Seattle kentinde, 1942 yılında İngiliz Donanması için yapılan Calypso 20 m uzunluğunda, 360 tonluk, YMS sınıfı bir mayın tarama gemisidir. 21 Mart 1942'de suya indirildiğindeki adı J-826 ve görev bölgesi de Akdeniz'dir. Savaşın sonra satılır. Alanlar, adını Calypso olarak değiştirir.

Yunan mitolojisine göre Atlas'ın kızı olan Calypso bir deniz perisidir. Ogygia adasında yaşar. Truva Savaşı sonunda, çıktığı uzun ve çetin yolculukta tükenmiş olan Odysseus, Ogygia'ya gelir. Calypso, ona aşık olur ve kendisiyle beraber yaşarsa ona ölümsüzlük vereceğini söyler. Ancak Odysseus onu reddeder ve kansı Penelope'ye dönmek istediğini söyler. Calypso buna izin vermez, 7 yıl boyunca onu adasında tutar. Ama Zeus'un emriyle gitmesine izin vermek zorunda kalır.

Malta ile Gozo adası arasında insan ve araba taşımak için kullanılan Calypso'yu 1950'de Cousteau görür. Varlıklı bir İngiliz olan Loel Guin-

nes'in de maddi desteğiyle satın alır. Ancak adını değiştirmez. Yaklaşık bir yıl süren bir çabayla Calypso, içinde en yeni cihazların bulunduğu, bir okyanus araştırma gemisine dönüştürülür. 27 kişilik mürettebat odalarının yanısıra, görüntüleme ve fotoğraf aletleri için ve dalış takımları için odaları bulunan Calypso'da bir de laboratuvar vardır. Ambleminde, deniz perisi Calypso bir yunus ile beraber yüzmektedir. Bu amblemi, ünlü Fransız ressam Luc-Marie Bayle, bir lokantada Cousteau ile yemek yerken tasarlar. Cousteau'nun çok hoşuna gider ve artık Calypso amblemi Cousteau galeneğinin vazgeçilmez bir parçası olur.

Calypso ilk seferini, 1955'de Kaptan Jacques-Yves Cousteau'nun idaresinde Kızıl Deniz'e doğru yapar. Kırkbeş yıl boyunca da dünyanın bütün denizlerinde ve büyük imaklarında dolaşır, araştırmalar yapar. Cousteau ile birlikte 1.5 milyon kilometreden fazla yol kateder. Calypso, Cousteau'nun, gelecek kuşaklar için Su Gezegeni'ni koruma görevinin bir simgesi haline gelir. Okyanuslarda zengin ve gizemli bir yaşamın var olduğuna ve bu yaşamın korunmasına, tüm

Havacılık Okulu'ndaki tüm arkadaşları yakında çıkacak olan II. Dünya Savaşı'nda ölecektir.

1933'de Fransız Donanması'nın bir topçu subayıdır ve 1935'e kadar Primauguet Kruvazörü'nde görevli olarak Uzak Doğu'da bulunur. Dönüşünde, Toulon'daki deniz tıssünde topçuluk eğitmenliği yapar. Bu arada, arkadaşı Philippe Taillez'in önerisi üzerine, kollarını güçlendirmek için düzenli olarak hergün Akdeniz'de yüzmeye başlar. İki arkadaş, sonra aralarına katılan Fredric Dumas ile birlikte, yüzücü gözlükleriyle dalış denemeleri yaparlar. Cousteau, 1936 yılında gözlükleri takarak yaptığı ilk denemesinde denizaltındaki manzaradan çok etkilenir. Aynı yıl, öğrenci olan Simone Melchoir ile tanışır ve ertesi yıl evlenirler.

Cousteau ve iki arkadaşı daha derine dalma ve daha uzun süreler su altında kalma konusunda kararlıdır. Kendi yaptıkları şnorkelleri, vücudu kaplayan, yalıtılmış dalış giysileri ve en son buluşlardan biri olan (içinde sıkıştırılmış hava bulunan) tüplerle yaptıkları taşınabilir soluma cihazlarıyla kendi dalış takımlarını oluştururlar. Deneme dalışlarını kaydetmek için Cousteau, kamerası için su geçirmez bir kılıf geliştirir.

II. Dünya Savaşı'nın başlaması, hattâ Almanların çok kısa bir sürede Fransa'yı işgal etmeleri bile bu sualtı araştırmalarını durduramaz.

Savaşta, direniş hareketine katılır ve İtalyan işgal kuvvetleri arasında ca-

Cousteau, 2200 yıl önce batmış bir Yunan gemisinde kullanılmış olan 38 cm'lik bronz çiviyi inceliyor.

suluk yapar. Hizmetlerinden dolayı savaşın sonuna Legion d'Honneur nişanıyla onurlandırılır. Bu sırada dalgıçları, rahatça yüzebilen balıkadamlar haline dönüştürme çabaları sürer. Mevcut dalış elbiseleri çok ağır ve pahalı olmalarının yanısıra dalgıcın hareketlerini de oldukça kısıtlamaktadır.

İlk SCUBA

Araştırmaları sonucunda Paris'te mühendis Emile Gagnan ile tanışır. Gagnan savaş döneminde, arabalarda benzin yerine gaz kullanılmasını sağlayan bir araç geliştirmiştir. Cousteau ile birlikte, denizaltının basınçlı ortamında, dalgıçtan gelen talep üzerine tüpteki sıkıştırılmış havayı otomatik ola-

rak ayarlanan bir regülatör yaparlar. Aqua-lung (aqua, Latince'de su, lung da ciğer demektir) adıyla patent alırlar. Bu aygıt ilerde daha çok SCUBA (Self-Contained Underwater Breathing Apparatus- su altında kendi kendine soluma aygıtı) olarak tanınacaktır. Haziran 1943'te, Fransız Rivyerası'nda, Cousteau 23 kg'lık aygıtı dener. İki hava tankı, hortum, regülatör, ağızlık ve gözlükten oluşan ilk scuba ile 18 m derinliğe dalar. Her türlü manevrayı dener. Hareketlerini rahatlıkla yapar. Tüpteki havanın gelişi de hiçbir şekilde engellenmemektedir.

Takibeden birkaç ay içinde Cousteau, Taillez ve Dumas birçoğu filme kaydedilmiş 500'den fazla dalış yaparlar. Ekim ayında Dumas, 65 m derinliğe dalarak rekor kırar.

En derin dalışlarını bile kısa tutarak "vurgun yememeye" çalışırlar. Çünkü derinde uzun süre basınç altında kalınca, solunan havadaki azot, dalgıcın kanında erir. Eğer dalgıç su yüzeyine doğru hızla çıkarsa, kandaki azot tekrar, kabarcıklar şeklinde gaz hale döner. Bu kabarcıklar damarları tıkayıp kalbi durdurabilir.

SCUBA dalgıçları bir yandan vurgunlardan kaçınmayı öğrenirken bir yandan da Cousteau'nun "derinlik sarhoşluğu", doktorların ise "nitrojen narkozu" diye adlandırdığı yeni ve ilginç bir duygu ile tanışır. 30 m'nin altındaki derinliklerde, beyin dokularındaki soğurulmuş azot, bir takım anormal davranışları uyarmaya başlar. Bu davranışlar, bazı dalgıçlarda panik

dünyanın dikkatini çeken belgesellerin yıldızı Calypso'dur.

1994 yılında Çin ve Vietnam'da çekilen bir filmden sonra Calypso Singapur'a gelir ve Çin'deki Sarı Nehir'e yapılacak ikinci bir sefer için hazırlanmak amacıyla limana demirler. Ancak, 11 Ocak 1996'da, manevra yapan bir mavnanın çarpması ile gövdesinde bir delik açılır ve kısa sürede batar. Kaptan ve mürettebat karada olduklarından can kaybı olmaz ama ef-sanevi Calypso, limanın çamurlu sularında 5 m derinliğe gömülür. Cousteau Topluluğu yetkilileri Calypso'yu tekrar yüzdürürler ve Marsilya'ya götürürler. Kaza sonrasında, Calypso II'nin inşaa çalışmaları hızlandırılır.

Calypso II, tüm uluslardan çocukların eğitileceği bir deniz gözlem laboratuvarı olarak tasarlanır. Yüksek teknolojiyle, dünyanın ilk ekonomik ve çevre dostu, okyanus gemisidir. Gövdesinin şeklinden, İtli sistemine ve bilgisayarlı kumanda donanımına kadar tamamıyla yeniliklerle doludur. Calypso II'nin özgünlüğü, İtli İtli sisteminde yatıyor; rüzgâr ve elektrik dizel

motoru. 26 m yükseklikteki TurboYelken'lerinin herbiri 135 m² lik yüzey alanına sahip. Calypso II'nin TurboYelken'i özel şekilli silindirik, sabit bir yelken. Yelkenin arka ortasında yer alan bir türbin havayı emiyor ve rüzgârın akış yönünü değiştiriyor. Böylelikle gemiyi yavaşlatacak türbülansları ortadan kaldırıyor. Kendi boyutlarındaki normal bir yelkenden dört kat daha verimli. Ayrıca % 30-40 yakıt tasarrufu sağlıyor.

TurboYelken'i Kaptan Cousteau, Profesör Lucien Malavard ve Bertrand Chamer ile birlikte 1982 yılında geliştirir. Ertesi yıl, bu iş için özel olarak hazırlanmış Moulin a Vent adlı, bir kataramarında (iki gövdeli bir tür küçük yelkenli tekne) sistem dener. Bu sistem haleri gösteri ve film platformu olarak kullanılan, deney amaçlı gemi Alcione için daha da geliştirilir. 36 kişi taşıma kapasitesindeki Calypso II'de bilim adamlarının kullanımına sunulan laboratuvarlar, fotoğraf işlemleri için bir karanlık oda ve bir de film salonu bulunuyor. Geminin bütün harcamaları (yaklaşık 20 milyon Amerikan Doları) Cousteau Topluluğu üyelerince karşılanmış.

Su geçirmez TV kameraları ve fotoğraf makineleri ile yapılan görüntüleme işlemleri, bir ekip tarafından gerçekleştirilir. Ekipte, kamerayı yönlendirenin yanı sıra, ışık tutan ve araştırmacı rolündeki balıkadamlar da yer alır. Dalışlardan önce kameraların su geçirmezlikleri kontrol edilir.

şeklinde ortaya çıkarırken, bazılarında da sarhoşluğun verdiği güven ve mutluluktan dolayı, sırtındaki tüpü çıkarıp geçen bir balığa vermek şeklinde olabilir. Cousteau ve arkadaşları yavaş yavaş, güvenli dalmanın yöntemlerini geliştirirler. Savaş sonunda eşi Simone da çok iyi bir dalgıç olmuştur. Hatta Cousteau, 1938 ve 1940'da doğan oğulları Jean-Michel ve Philippe için bile küçük scubalar yapar. İlk ticari scuba takımı ise 1946'da piyasaya sürülür.

Fransız Donanması'ndaki görevini sürdüren Cousteau, 1948'de kaptan olur. Üstlerini, bir Sualtı Araştırma Ekibi kurmaya ikna eder. Bu ekibin görevi sualtı dalış tekniklerini ve sualtı fotoğrafçılığını geliştirmektir. Ekip savaştan sonra, Fransız limanlarındaki Alman mayınlarını temizlemekte gös-

terdiği büyük başarının yanında Tunus kıyılarında 2000 yıllık bir Roma batığını da ortaya çıkartır. Bu çalışmaların, sualtı arkeolojisine de önemli katkıları olacağı anlaşılır.

İki yıl sonra Fransız Okyanus Kurumu Başkanlığı'na getirilen kaptan Cousteau, Akdeniz'deki dalışlarına devam ederken bir yandan da diğer denizlere dalmayı ve okyanuslar hakkında bilgi toplamayı düşlemektedir.

Deniz Perisi

Kısa bir süre sonra Amerikan yapımı eski bir mayın tarama gemisi olan Calypso'yu görür. 600 HP dizel motorlarıyla saatte 23 km hız yapabilen, 8 yaşındaki Calypso eski görünüşüne rağmen sağlam bir gemidir. 1950'de, ilerdeki araştırmaları için onu satın

alır. Bir yıl kadar süren dönüştürme çalışmaları sonunda Calypso, okyanus araştırmaları için hazır hale getirilir.

Cousteau, yolculuklar için gereken parayı sağlamak, aynı zamanda kamuoyunda sualtı araştırmalarına olan ilgiyi arttırmak amacıyla, birçok film yapar ve kitaplar yazar.

1953'te yayınlanan Sessiz Dünya (The Silent World) adlı ilk kitabında scubanın ortaya çıkış sürecini ve gelecek için vaat ettiklerini ayrıntılı olarak anlatır. Bu kitabı 22 dilde 5 milyondan fazla satılır.

1955 yılının Mart ayında Calypso, Marsilya limanından ayrılarak Kızıl Deniz ve Hint Okyanusu'nun mercan resiflerine doğru ilk seferine çıkar. Bu yolculukta çektiği filmleri kullanarak Sessiz Dünya'yı belgesel haline getirir. Filmin yapımında, 24 yaşındaki ünlü yönetmen Louis Malle, Cousteau'ya yardımcı olur. Film, 1956 yılında, belgesel film dalında Oscar ve Altın Palmiye ödüllerini alır.

Projelerini gerçekleştirebilmek amacıyla, Kaptan Cousteau emekli olarak donanmadan ayrılır. 1957'de Monaco Okyanus Müzesi'nin yöneticisi olur ve 1988'de ayrılana kadar, otuzbir yıl bu görevde kalır. Toulon'da Denizaltı Araştırma Grubu'nu kurar. Su altında çok daha uzun süreler kalabilmek için yeni araştırma çalışmalarına başlar.

1959'da mühendis Jean Mollard ile "Dalan Daire"yi (Uçan Dairelerden esinlenerek bu adı verir) tasarlar. İki kişi alabilen bu aygıt, küre şeklindedir ve yüksek manevra kabiliyetinin yanı sıra 350 m derinliğe dalış yapabilmektedir.

Cousteau Topluluğu

Kaptan Cousteau, çevre sorunları hakkında bilgilendirilmiş ve bu sorunlara dikkatli çekilmiş bir toplumun, sağlıklı ve üretken bir dünya yaratmak için en doğru kararları vereceği inancıyla 1974'te Amerika'da, Cousteau Topluluğu'nu kurar. Topluluğunun Chesapeake, Virginia ve Paris'te büroları var; Dünya çapında 300.000 üyesi bulunuyor.

Topluluk dünyanın her tarafında sürdürülen, okyanus ve çevre araştırmaları için kaynak yaratmaya çalışıyor. Ayrıca çevre sorunları konusundaki bilgilendirmeyi ve duyarlılığı arttırmak ve yaygınlaştırmak amacıyla araştırma gezileri düzenliyor. Bu araştırmaların filmlerini çekiyor. Bu filmlerden de televizyon belgeselleri yapılıyor, kitaplar yazılıyor ve diğer yayıncılık etkinlikleri gerçekleştiriliyor. Amaç; Su Gezegeni'nin yaşamsal niteliklerini, bugün ve gelecek kuşaklar için koruyup geliştirecek çevre po-

litikaları üretmesinde etkili olmak ve üzerinde yaşadığımız dünyanın ne kadar özel bir yer olduğunu, kişilerin ve hükümetlerin doğa ile doğru ilişkiler içinde bulunmaları gerektiğini insanlara anlatmak. Topluluk bu amaçla hükümetlerin, dünya liderlerinin ve uluslararası kuruluşların yaptıklarını izliyor ve denizleri korumak için fikirler üretip tavsiyelerde bulunuyor. Bunların yanında, gelecek kuşakların, doğal kaynakları korumak yönünde sağlıklı kararlar verebilmeleri için gençleri, okyanuslar, denizler, ırmaklar ve göller hakkında bilgilendirip eğitiyor.

Topluluğa yıllık 30 Amerikan Doları karşılığında üye olunabiliyor. Üyeler üzerinde Calypso resmi bulunan bir hediye tişört alıyor ve de Calypso Log adlı bir dergiye abone oluyorlar. Dergide, dünyanın önde gelen deniz araştırmacıları ile yapılan röportajlar ve araştırma fotoğraflarıyla çevre sorunlarına ilişkin yazılar yer alıyor. Derginin adresi; The Cousteau Society, Membership Center, 870 Greenbrier Circle, Suite 402, Chesapeake, VA 23320-2641

Cousteau, 1962'de Marsilya'da Conshelf I adlı bir deney yapar. Bu, insanların sualtında yaşamalarına yönelik bir deneydir. Benzer bir deney 1963'te Conshelf II adıyla Kızıldeniz'de gerçekleştirilir. Cousteau'nun "okyanot" adını verdiği 5 adamı, 10 m derindeki Denizyıldızı Evi adlı kapalı bir ortamda bir ay yaşar.

Proje masraflarının büyük kısmını Fransız petrol sanayii karşılasa da geri kalan kısmını karşılamak için Cousteau, deneyi belgesel filme dönüştüreceğine dair bir anlaşma imzalar. Kameralar okyanotların her anını görüntüler. Sonunda 93 dakikalık film; Güneşsiz Dünya (World Without Sun) ortaya çıkar. Cousteau bu film ile ikinci Oscar'ı alır.

Conshelf III, 1965'te Nice yakınlarında gerçekleştirilir. Cousteau'nun 24 yaşındaki oğlu Philippe'in de aralarında bulunduğu 6 okyanot, 100 m derinlikte üç hafta kalır. Deney esnasında çekilen filmlerden, Orson Welles'in seslendirdiği bir TV filmi yapılır. Filmin gördüğü büyük ilgi üzerine, her yıl dört saatlik TV programı hazırlamak için ABC televizyon kanalıyla anlaşma imzalanır. "Cousteau'nun Denizaltı Dünyası" adlı TV dizisi böyle doğar. Sonra anlaşma dokuz yıllığına uzatılır. Bu sürenin sonunda Ted Turner'in CNN'i ile anlaşılır. Cousteau yaptığı TV filmleri ve dizileri için 10 Emmy ödülü almıştır. Altın Balık (The Golden Fish) adlı bir filmi de kısa film dalında Oscar alır.

Calypso'nun, yıllar boyunca Alaska'dan Afrika'ya, Afrika'dan Antarktika'ya yaptığı gezilerle, milyonlarca TV izleyicisi köpekbalıklarının, balinaların, penguenlerin, dev ahtapotların, katil balinaların, deniz kaplumbağalarının ve yunusların yaşantılarını öğrenir. Karadan kilometrelerce uzakta insanların okyanusları nasıl kirlettiğini görür.

Cousteau, tek başına ya da değişik yazarlarla birlikte yazdığı ellinin üzerinde kitap ve çektiği yetmişin üzerinde TV filmi ile okyanus yaşamının ve dünyanın yaşamsal dengelerinin korunması düşüncesini milyonlarca kişi-

ye anlatır. Kirilenmenin, aşırı avlanmanın ve sahil kentlerinin düzensiz ve aşırı gelişmesinin, engin okyanuslardaki yaşam için bir tehlike olduğunu vurgular. Cousteau'nun okyanuslardaki yaşamın korunmasına ilişkin düşüncelerinin zaman içinde bir evrim geçirdiği görülür. 1960'larda denizleri, kullanılabilir bir kaynak olarak görürken, 1970'lerde 20 yıl içinde okyanuslardaki yaşamın % 40'ının yok olduğunu söyleyerek, okyanusların ölmek üzere olduğunu vurgular. 1974'te ise okyanuslardaki yaşamı korumak için Cousteau Topluluğu'nu kurar. Bugün topluluğun, dünya çapında 300 000 üyesi bulunmaktadır.

Çevreci hareketin diğer liderlerinden farklıdır Cousteau. Kirlenme sorunlarına verilen teknolojik yanıtlara açıktır. Hayvanlara gösterilen ilginin

Cousteau'nun Mesajı

Sizlere seslenirken gözlerimde yaşlar, kalbimde sızı var. Sessiz Dünya'nın Calypso'suna, Singapur limanında bir mavna çarptı. Denizlerin ve okyanusların evrenin keşfedilmesi sağlayan, gezegenimizin mucizelerini sizlerle paylaşan, gelecek kuşaklara yönelik tehditlere karşı bizleri uyarın ve sayesinde Alaska, Antarktika ve Amazon'un olduğu kadar balinaların da kurtarıldığı efsanevi Calypso, trajik bir manevra hatasının kurbanı oldu. Aslında Calypso sizlerindir. Ve hepimize düşen görev, onun çalışmalarını sürdürmek. Calypso II, denizcilik mimarı Andre Mauric tarafından tasarlanmış, Fransız Donanması'nın gövde havuzunda test edilmiş ve planları altı terasneye gönderilmiş bulunuyor. Özel bir Calypso II hesabı da açılmış durumda. Küçük büyük milyonlarca kişi, Calypso'nun maceralarını paylaştılar. ONlardan ricam, onun çalışmalarını sürdürmek için katkıda bulunmaları.

insanlara gösterilen ilginin önüne geçmesini de kabul etmez. Ancak, aşırı nüfus artışını da "esas kirilenme" olarak görür.

1977 yılında, Sir Peter Scott ile Birleşmiş Milletler (B.M.) tarafından verilen Uluslararası Çevre Ödülü'nü paylaşır. Halefi olarak gördüğü küçük oğlu Philippe'in 1979'da bir deniz kazasında ölmesi Cousteau'yu sarsar. Bir süre sonra da topluluğun yönetimi ve politikaları üzerine anlayamadığı, oğlu Jean-Michelle ile arası açılır. 1985'te Amerika Başkanı kendisine Özgürlük madalyası verir. 1989'da ulusal kültüre yaşam boyu katkılarında dolayı Academie Française üyesi seçilir. Amerikan Bilimler Akademisi'nin de birkaç yabancı üyesinden biridir.

1990'da yüzlerce araştırmada kendisine eşlik eden 53 yıllık eşi Simone'u yitirir. 1992'de Jean-Michelle kurucularından olduğu Cousteau Topluluğu'ndan istifa ederek kendi araştırma kuruluşunu kurar. Üç yıl sonra Cousteau, Cousteau adının kullanım hakkı üzerine oğluna dava açar. 1993'te BM Kalıcı Gelişim İçin Yüksek Düzey Danışma Kurulu'na seçilir ve Dünya Bankası'na çevresel gelişim konusunda danışman olarak hizmet eder. Aynı yıl Fransa Cumhurbaşkanı, Cousteau'yu yeni kurulan Gelecek Kuşakların Hakları Divanı'na sekreter olarak atar. Ancak Cousteau, Fransa'nın Pasifik'te nükleer denemelere yeniden başlaması üzerine 1995'te bu görevinden istifa eder.

Ocak 1996'da Singapur limanında demirlemiş olan Calypso'ya, manevra yapan bir mavna çarpar ve efsanevi Calypso kısa sürede sulara gömülür.

Milyonlarca kişiyi deniz altının büyüleyici güzellikleriyle tanıştıran ve çevreci hareketin kurucularından olan Kaptan Jacques-Yves Cousteau, Calypso II'nin denize indirilişini göremeden 25 Haziran 1997'de aramızdan ayrılır.

Çağlar Sunay

Kaynaklar
<http://www.genem-net.com/calypso.html>
<http://www.puzemwarp.com/library/docs/hp00807.html>
http://www.aqonnet.com/news/newstxt/tem_1.html
<http://bcm.edc.fr/cousteau/cacalus.html>
<http://www.uah.edu/~rumms/coustran.htm>